

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

werkgebied: de (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld.

secretariaat: Bekenlaan 20, 3448 XC Woerden
internet: www.shhv.info

telefoon: 0348 - 41 75 77
e-mail: mail@shhv.info

bank: IBAN: NL05ING B0000330797.
t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden

KvK-nummer: 40.46.44.34

Woerden, januari 2014

Het bestuur van de SHHV wenst u en allen die u dierbaar zijn een goede jaarwisseling en een gezond en voorspoedig Nieuwjaar. 2014 zal weer een gevarieerd aanbod aan activiteiten bieden, zoals u van ons inmiddels gewend bent. Wij zullen in dit jaar extra aandacht besteden aan de Eerste Wereldoorlog, die in 2014 honderd jaar geleden begon. Op internet is ook een webpagina te vinden met meer achtergrondinformatie: <http://www.100jaarnederlandenwo1.nl>. Verderop in deze nieuwsbrief ziet u hiervoor nog een oproep. En 2014 heeft nog meer nieuws in petto, maar dat laten we nog even een verrassing blijven. Eerst duiken we weer in het verleden.

Met genoegen nodigt het bestuur u uit voor de volgende activiteiten deze maand:

1. Vrouw van het Vaderland Jacoba van Beieren

Haar leven verbeeld in geschiedschrijving en literatuur

Een lezing door mw. dr. Olga van Marion

op: **donderdag 16 januari 2014 van 20.00 - 22.00 uur**

In: **De Dam, Wilhelminaweg 27, 3441 AT Woerden**

Toegang gratis

De bekende gravin Jacoba van Beieren (1401-1436) was niet meer dan een pion in het schaakspel van de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Dat is althans de stelling van haar biograaf H.P.H. Jansen in 1967. Over het persoonlijke leven van deze gravin van Holland en Zeeland is vrijwel niets bekend. Van haar hand zijn geen brieven of documenten overgeleverd. Na haar onfortuinlijke dood op Slot Teylingen vormde deze onbekendheid voor de historici en literaire auteurs echter geen bezwaar. Zij hebben er levendig op los gefantaseerd en een gravin gecreëerd met legers, een hofhouding en vooral een hartstochtelijk liefdesleven.

De Leidse neerlandica *dr. Olga van Marion* zal in haar lezing laten zien hoe de literaire beeldvorming op basis van de historische gegevens werkte. Ze leest met haar publiek fragmenten uit toneelstukken, romans, heldinnenbrieven en zal zelfs een 17de eeuws liedje van Jacoba met de toehoorders zingen.

Dr. Olga van Marion is universitair docent Vroegmoderne Literatuur aan de Universiteit Leiden. Ze promoveerde in 2005 op het boek 'Heldinnenbrieven. Ovidius' Heroides in Nederland'. Nijmegen, Vantilt, 2005. Ze publiceert over de Gouden Eeuw en schreef o.a. met dr. Rick Honings de bundel 'Vrouw van het Vaderland. Jacoba van Beieren in literatuur en kunst. (Jaarboek van de Kastelenstichting Holland en Zeeland 2011)'.

Contributie 2014:

Het nieuwe contributiejaar begint weer. Voor *leden* geldt evenals in 2013 een contributie van € 25,00 per jaar, *Partnerleden* betalen € 10,00 per jaar. De in 2013 geïntroduceerde *juniorleden* betalen eveneens € 10,00 per jaar. De contributie (en een vrijwillige extra bijdrage, die wij zeer op prijs stellen) kan overgemaakt worden op banknummer NL05ING B0000330797.t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden. (Vanaf februari 2014 is dit lange IBANnummer verplicht). U kunt uw bijdrage overmaken onder vermelding van uw lidnummer (dat vindt u op uw lidmaatschapskaartje en op de envelop met Heemtijsdinghen.)

Eind januari 2014 worden de facturen verzonden aan leden die dan nog niet betaald hebben. Als de contributie eind maart 2014 niet is ontvangen, wordt de verzending van nieuwsbrieven en Heemtijsdinghen opgeschort. Wij hopen op een spoedige betaling. Mocht u in uw omgeving nog belangstellenden kennen, stel ze dan voor om ook lid van onze vereniging te worden. Zo kunnen wij u ook in 2014 weer een gevarieerd en hoogstaand programma aanbieden.

Z.O.Z.

Wilt u de nieuwsbrief ook per e-mail ontvangen, geef dan uw e-mailadres aan ons door. Denkt u er ook aan om uw nieuwe e-mailadres aan ons door te geven als dit gewijzigd is?

1e Wereldoorlog (1914-1918):

Gemobiliseerde soldaten in Woerden (1914) (bron RHC)

Volgend jaar is het honderd jaar geleden dat de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Hoewel Nederland neutraal bleef, had de oorlog toch grote impact op ons land. Ook in onze regio was er veel te merken van de gevolgen van deze grote oorlog. Over deze tijd in onze streek is echter nog niet veel gepubliceerd. De SHHV start in januari een projectgroep, die, in overleg met het Regionaal Historisch Archief Rijnstreek en Lopikerwaard, archiefonderzoek doet naar de gebeurtenissen in onze streek (Woerden, Oudewater, Montfoort, Bodegraven). Dat onderzoek zou kunnen leiden tot een of enkele publicaties in ons blad Heemtijdinghen en wellicht ook in andere tijdschriften in de provincie Utrecht. Indien u nog belangstelling en tijd heeft, kunt u zich aanmelden bij ons secretariaat. Wij nemen dan contact met u op.

Volgende activiteiten:

3 februari 2014: *De verzamelcultuur in onze regio in de 18e en 19e eeuw* door Jos van Heel, ex-conservator van het Museum Meermanno-Westreenianum, in het kasteel Woerden (Ridderzaal).

20 maart 2014: *De Peutingerk kaart*, een Romeinse reiskaart door René Voorburg in De Dam, Woerden.

Miljoenen teksten via Delpher online:

De Universiteitsbibliotheken van Amsterdam (UvA), Groningen, Leiden en Utrecht, het Meertensinstituut en de Koninklijke Bibliotheek (KB) hebben op 20 november 2013 een nieuwe online dienst gelanceerd: **Delpher**. Delpher geeft toegang tot miljoenen Nederlandse historische teksten en maakt het mogelijk om deze gedigitaliseerde pagina's uit Nederlandse boeken, kranten en tijdschriften op één centrale plek op woordniveau te doorzoeken.

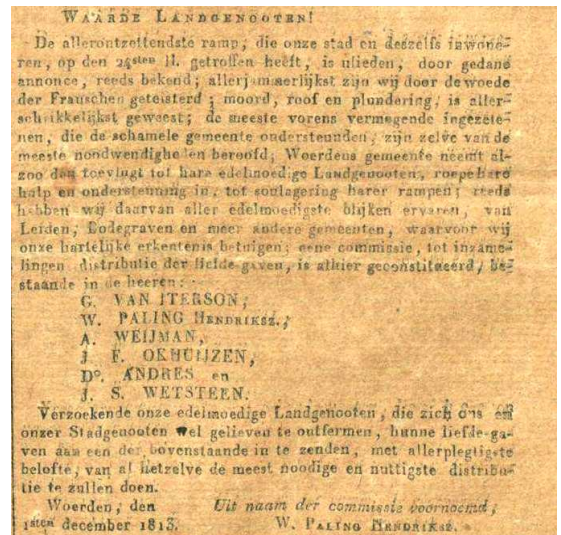
Het aanbod bij de start van Delpher bestaat uit materiaal uit de 17e tot en met de 20e eeuw en is afkomstig uit een groot aantal instellingen dat reeds via verschillende websites beschikbaar is. Het zal in de komende jaren groeien met nieuwe gedigitaliseerde publicaties en nieuwe functionaliteiten.

Door als universiteitsbibliotheken en KB samen te werken bij digitalisering van de papieren schatkamers en deze aan te bieden vanuit een centrale infrastructuur, worden de collecties beter vindbaar en bruikbaar. Niet alleen voor onderzoekers maar ook voor het brede historisch geïnteresseerde publiek. Een kijkje nemen? Ga naar www.delpher.nl.

Rectificatie.

In de vorige nieuwsbrief schreven wij over de Ramp van Woerden: *De Franse troepen [...] wilden zich [...] via een schipbrug bij Gorinchem over de Lek in veiligheid brengen.*

Terecht werden wij erop gewezen dat dit natuurlijk de **Boven-Merwede** moet zijn. Met dank voor de tip.

Voorbeeld van een vondst in Delpher: het Staatkundig dagblad van de Zuiderzee dd. 06-12-1813 over de Ramp van Woerden op 24-11-1813.

Tijdlijn:

Een mooi filmpje (wel in het Engels) om gevoel te krijgen voor het verloop van tijd. In enkele minuten wordt uitgelegd hoe je vanaf het nu terug kunt naar het ontstaan van het heelal en daarna vanaf nu naar het einde van het heelal zoals wij dat kennen. In deze dagen waarin we wat meer beschouwend zijn dan op andere momenten van het jaar een goed moment om even bij stil te staan.

<http://www.youtube.com/watch?v=2XkV6lpV2Y0&app=desktop>

Romeinse helm wordt tentoongesteld:

Wethouder Cor van Tuijl en André van der Ende tonen de Romeinse helm.

In 1999 werd tijdens baggerwerkzaamheden in de Singel in Woerden een Romeinse helm ontdekt. Amateurarcheoloog André van der Ende heeft destijds het halve eigendom van de helm van de baggeraar gekocht. De gemeente Woerden is voor de andere helft eigenaar van de helm. Gezamenlijk hebben beide eigenaren besloten de helm te laten restaureren. De helm is daarvoor thans bij het Limburgse restauratieatelier Restaura te Haelen. De vondst kan vanaf medio zomer 2014 tentoongesteld worden in het Stadsmuseum.

De helm, die dateert uit de 2de of begin 3de eeuw na Christus is een bijzonder stuk. Het gaat waarschijnlijk om een helm die niet gebruikt is bij gevechten, maar meer bij bijzondere evenementen, zoals parades en militaire oefeningen. Het dunne bronsplaat zal er opgepoetst als blinkend goud hebben uitgezien. Aan het voorhoofd is de kop van waarschijnlijk een adelaar bevestigd geweest. Deze imponerende vogel is eveneens gevonden bij de baggerwerkzaamheden. Zelfs één van de glazen ogen van de vogel is nog aanwezig. Onderzoekers sluiten niet uit dat de paradehelm aan één van de ruiters van de in Woerden gelegerde eenheden heeft toebehoord.